

Norsk Hydros Pensjonskasse

HYDRO

Beretning og regnskap 2016

Norsk Hydros Pensjonskasse - Styret 2016

Bedriftens representanter Peik Norenberg, Styrets leder
 Rolf Solvold, Styrets nestleder
 Nicole I. Marshall Trangsrud

Ansattes representanter Bjørn Øvstetun
 Kolbjørn Havnes
 Rolf Arnesen

Uavhengig representant Pål Sunde

Daglig leder Ole Petter Gjerde

Ansvarshavende aktuar Aktuarfirmaet Lillevold og Partners AS

Revisjon KPMG

Årsberetning 2016

Om virksomheten

Norsk Hydros Pensjonskasse («Pensjonskassen») i sin nåværende form ble opprettet 1. juli 1968 ved sammenslåing av Norsk Hydros Funksjonærers Pensjonskasse og Norsk Hydros Arbeideres Pensjonskasse, med det formål å sørge for at medlemmenes rettigheter er godt ivaretatt og samtidig sikre de totale pensjonsforpliktelse på en optimal måte for Norsk Hydro. Pensjonskassen er en videreføring av den opprinnelige virksomheten som ble stiftet 1. juli 1916.

Pensjonskassen er en egen stiftelse, står under tilsyn av Finanstilsynet og har konsesjon til å drive virksomhet som pensjonskasse.

Pensjonskassen har ingen ansatte. Den daglige drift er basert på en avtale med Norsk Hydro om kjøp av nødvendige tjenester.

Styret

Norsk Hydros Pensjonskasse ledes av et styre på syv medlemmer, pluss en observatør. Fire medlemmer er valgt av selskapet, hvorav en er eksternt. De tre øvrige er valgt av, og blant, medlemmene i Pensjonskassen.

Styret har i 2016 bestått av:

Valgt av selskapet:	Peik Norenberg (leder) Rolf Solvold (nestleder) Nicole Marshall Trangsrud Pål Sunde
Valgt av medlemmene:	Bjørn Øvstetun Kolbjørn Havnes Rolf Arnesen
Observatør:	Lars Petter Hanssen

Det er i løpet av året avholdt fire styremøter.

Sentrale hendelser

Norsk Hydros Pensjonskasse er Norges eldste private pensjonskasse: Pensjonskassen feiret sitt 100-års jubileum i 2016 bl.a. gjennom en festmiddag for Styret, Hydros ledelse og eksterne forbindelser på Vækerø Hovedgård.

Oppreserveringen til tariff K2013 ble avsluttet i 2014 gjennom bidrag fra egenkapitalen og risikoutjevningfondet. Totalt ble premiereserven styrket med 1.028 millioner kroner for å dekke opp for de økte forpliktelsene som følge av lengre forventet levealder for rettighetshaverne.

På eiendomssiden ble Lavblokk i Bygdøy Allé 2 ferdigstilt i henhold til avtalte spesifikasjoner og Norad flyttet inn i mai 2016. Bygdøy Allé 2 er etter dette i hovedsak fullt utleid. Pensjonskassen og Norsk Hydro inngikk i februar 2016 en avtale som innebærer at Pensjonskassen, som gårdeier, selv overtok ansvaret for drift og vedlikehold av eiendomsmassen i Vækerø Park. Hydros forpliktelser etter den opprinnelige leieavtalen er i hovedsak avtalt videreført fram til utløp av den opprinnelige leieavtalen i februar 2021.

Basert på Finansdepartementets forslag til nye bindende kapitalkrav for norske pensjonskasser, er det stor fare for at dette vil lede til en uoptimal forvaltning av rettighetshavernes midler, noe som i sin tur vil lede til økte pensjonskostnader for arbeidsgiver, samt lavere utbetalinger av ytelser til medlemmene. De foreslåtte

endringene vil spesielt kunne ramme pensjonskasser i privat sektor. Pensjonskassen har jobbet aktivt for å framheve de negative effektene av forslaget bl.a. gjennom støtte til ulike høringsvar til Finansdepartementets forslag. Høringsfristen gikk ut i januar 2017 og høringsvarene er nå til behandling i departementet.

Medlemsforhold

Ved utgangen av 2016 hadde Norsk Hydros Pensjonskasse totalt 7.474 medlemmer. Det er en nedgang på 321 medlemmer fra året før. Antall aktive medlemmer gikk i 2016 ned med 113 til 838. Totalt antall premiebetalende medlemmer inkludert uføre som det betales premie for via premiefritak, er 1.495. Antall pensjonister gikk i løpet av året ned med 208, til 6.636. 9.215 som har sluttet eller av andre grunner er meldt ut, har fripoliser i Pensjonskassen. I dette tallet er også inkludert 1.171 fripoliser for oppspart uførepensjon pr. 31.12.16. Disse fripolisene er utstedt i forbindelse med omlegging til ny uførepensjonsplan. I tillegg kommer 277 som mottar uførepensjon fra en fripolise.

Disponeringen av kundeoverskuddet for 2015, hvor en del av overskuddet ble benyttet til grunnlagrenereduksjon, ga grunnlag for regulering av løpende pensjoner med i overkant av 1,5 prosent i 2016.

Kapitalforvaltning

Formålet med kapitalforvaltningen er å sørge for at Pensjonskassens eiendeler investeres slik at medlemmene sikres sine avtalte pensjoner til enhver tid. Kapitalforvaltningen har som mål at Pensjonskassen innehar forsvarlig kapital og likviditet til å dekke sine løpende forpliktelser og utbetalinger. Dette innebærer å ivareta alle offentlige krav til kapitaldekning og optimalisere investeringsrisikoen i verdipapirporteføljen i forhold til antatte forpliktelser. Pensjonskassen søker over tid å oppnå en avkastning som minst tilsvarer den investeringsrisikoen som er valgt.

Pensjonskassen har gjennom en "Avtale om aktiv forvaltning" satt ut kapitalforvaltningen av sin portefølje av finansielle investeringer, unntatt fast eiendom, til Hydro Kapitalforvaltning AS ("KFV"). KFV er et heleiet datterselskap av Norsk Hydro ASA og har konsesjon som verdipapirforetak fra Finanstilsynet. KFV er pålagt å følge alle de lover, regler og forskrifter som gjelder for denne typen virksomhet og er underlagt tilsyn av Finanstilsynet.

Styret har vedtatt en kapitalforvaltningsstrategi med klare rammer og fullmakter for hvilken risiko som skal kunne tas, og hvilke investeringer som er tillatt. Strategien innebærer at kapitalen plasseres ut fra et langsiktig perspektiv og med moderat risiko. Kapitalforvaltningsstrategien og fullmaktstrukturen gir etter styrets vurdering god kontroll med forvaltningen av Pensjonskassens midler. Førnevnte dokumenter er en del av avtalen om aktiv forvaltning inngått med KFV. Porteføljeutviklingen og eksponeringene i forhold til rammene i kapitalforvaltningsstrategien og Finansdepartementets kapitalforvaltningsforskrift rapporteres jevnlig til styret.

Pensjonskassen hadde ved utgangen av 2016 18,4 milliarder kroner i finansielle investeringer. Disse består av norske og utenlandske børsnoterte aksjer, alternative investeringer (unoterte aksjer), rentebærende plasseringer og fast eiendom. Midler i utenlandske og norske aksjer samt utenlandske obligasjoner investeres i fond gjennom forvaltningsmandater med eksterne forvaltere.

Norske obligasjoner forvaltes direkte i enkeltpapirer av KFV. Det investeres i alternative investeringer gjennom private equity

fond, infrastrukturfond og eiendomfond. Pensjonskassen forvalter selv investeringene i fast eiendom.

Pensjonskassen ser en økende andel pensjonister i sin medlemsmasse, spesielt som følge av lukkingen av ordningen ved overføring til innskuddspensjon, siste gang i 2014. Pensjonsforpliktelsene er allikevel anslått å øke noe i de nærmeste årene. Det vil fortsatt fokuseres på å opprettholde en betydelig aksjeandel i porteføljen.

På lengre sikt, når medlemsbestanden er ytterligere moden, vil en større andel av de finansielle investeringene vurderes plassert i obligasjoner for å sikre den løpende kontantstrømgenereringen som vil være nødvendig for å dekke den forventede økningen i pensjonsutbetalinger på lengre sikt.

Finansiell risiko

Gjennom de finansielle investeringene er Pensjonskassen utsatt for endringer i makroøkonomiske faktorer og utviklingen i verdens finansmarkeder i form av markeds-, rente-, kreditt-, valuta og likviditetsrisiko. Pensjonskassens eiendommer er i det vesentlige leiet ut på leiekontrakter med løpetid på 5 – 10 år. Den finansielle risikoen er i hovedsak knyttet til aksje- og obligasjonsporteføljene. Markedsrisikoen for selskapets obligasjonsportefølje er knyttet til renterisiko. Porteføljens rentedurasjon ved utgangen av 2016 var 3,7 år.

Markedsrisikoen for stiftelsens aksjportefølje består av kurs- og valutarisiko. Oppfølgingen av kurs-, rente, og valutarisiko foregår til dels gjennom Finanstilsynets stresstester der bufferkapitalen skal dekke kraftige fall i aksje- og obligasjonskurser (se egen note i årsregnskapet).

En generell nedgang på 10 prosent i aksjemarkedet i Norge og internasjonalt vil redusere Pensjonskassens aktiva med ca. 800 millioner kroner. En rentestigning på 1 prosent for alle løpetider vil redusere verdien av Pensjonskassens rentebærende aktiva med ca. 210 millioner kroner.

Ved utgangen av 2016 var ca. 55 prosent av aksjporteføljen, inkludert alternative investeringer, plassert i utlandet. De utenlandske aksjene var på dette tidspunktet ca. 39 prosent valutasikret. Investeringer i utenlandske obligasjoner valutasikret 100 prosent.

Likviditetsrisikoen i porteføljen er moderat. Det er utarbeidet rammer for nødvendig beholdning av likvide midler.

Pensjonskassen er også utsatt for kredittrisiko gjennom plasseringer i obligasjons- og pengemarkedet. Styret har gitt rammer for hvor mye som kan investeres i obligasjoner med kredittrisiko basert på kreditt-rating, både totalt og pr. enkeltinvestering. Det har ikke vært kredittap i porteføljen i 2016.

Reassuranse av forsikringsrisiko

For å sikre Pensjonskassen mot store utbetalinger i forbindelse med uventede katastrofehendelser som medfører at flere medlemmer omkommer eller blir uføre som følge av hendelsen, har Pensjonskassen sikret seg gjennom en katastrofereassuranseavtale.

Arbeidsmiljø m.v.

Sykefraværet for innleid personell har i perioden vært på 1,4 prosent, en nedgang fra i underkant av 3 prosent i 2015. Det har ikke vært skader eller ulykker i 2016. Pensjonskassen er en servicebedrift som kun i ubetydelig grad påvirker det ytre miljø.

Pensjonskassen arbeider kontinuerlig med å øke kvinneandelen i sine styrende organer.

Regnskap

Ved utgangen av 2016 var den totale forvaltningskapitalen 18,4 milliarder kroner.

Pensjonskassen har i 2016 hatt en bokført gjennomsnittsavkastning av den totale forvaltningskapitalen på 4,9 prosent (6,0 prosent i 2015). Bokført avkastning er beregnet som netto realiserede finansinntekter, inklusive endring i verdireguleringen for fast eiendom i porteføljen, dividert med forvaltningskapitalen eksklusiv merverdi verdipapir. Den verdijusterte avkastningen for 2016 utgjør 6,5 prosent (5,5 prosent i 2015). Verdijustert avkastning viser den totale avkastningen, medregnet endring i urealiserte kursreserver i porteføljen.

Pensjonskassens brutto premieinntekter i 2016 var på 263,4 millioner kroner

Styret anser at grunnlag for fortsatt drift er til stede og årsregnskapet er avlagt under denne forutsetning.

Styret bekrefter at årsregnskapet er avgitt i samsvar med lover og forskrifter, og at dette gir et rett bilde av Pensjonskassens økonomiske stilling pr. 31. desember 2016. Videre er resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapspraksis i Norge

Resultatdisponering og ansvarlig kapital.

Årets resultat på 240,9 millioner kroner er det samlede resultatet av kollektivporteføljen (74,8 millioner kroner) og selskapsporteføljen (166,1 millioner kroner). I kollektivporteføljen er samlet avsatt 255 millioner kroner til regulering av ytelsene samt til medlemsbedriftenes premiefond. Det er ikke gjort avsetninger til tilleggsavsetninger i 2016.

Av årets resultat på 241 millioner kroner er 154 millioner kroner overført til egenkapitalen, 22 millioner kroner er godskrevet risikoutjevningfondet og 65 millioner kroner er godskrevet fondet for urealiserte gevinster innen selskapsporteføljen.

Pensjonskassen har etter dette en ansvarlig kapital (kjernekapital) på 2.666 millioner kroner pr. 31. desember 2016. Med tillegg av kursreguleringsfond, tilleggsavsetninger og risikoutjevningfond har Pensjonskassen en samlet bufferkapital på 7.005 millioner kroner. Bufferkapitalen tilsvarer 63 prosent av premiereserven ved utløpet av 2016.

Pensjonskassen har en bufferkapital på omlag 6,5 milliarder kroner utover gjeldende solvenskrav.

Oslo, 23.3.2017

i styret for Norsk Hydros Pensjonskasse

Peik Norenberg (styreleder)	Rolf Solvold (styremedlem)	Bjørn Øvstetun (styremedlem)	Nicole M. Trangsrud (styremedlem)
Kolbjørn Havnes (styremedlem)	Pål Sunde (styremedlem)	Rolf Arnesen (styremedlem)	Ole Petter Gjerde (daglig leder)

Bevegelse innen forsikringsbestanden i 2016

	Aktive medlemmer			
	Menn		Kvinner	
	Antall medl.	Årlig alderspensjon (i 1000 kr)	Antall medl.	Årlig alderspensjon (i 1000 kr)
Bestand pr. 01.01.2016	6 754	337 519	2 095	82 732
Herav fripoliser FEB*	5 426	182 793	1 760	47 370
Bestand uten fripoliser 01.01.2016	1 328	154 726	335	35 362
Nye medlemmer i 2016	1 005	300	172	(110)
Pensjonsforh. pga lønnsøkninger	0	2 106	0	683
Avgang ved pensjonsalder	(173)	(16 321)	(31)	(2 596)
Avgang ved død	(15)	(793)	(3)	(80)
Sluttet i Hydro uten fripolise FEB	(5)	(1 275)	(4)	(385)
Annen avgang	(102)	0	(25)	0
Bestand pr. 31.12.2016	7 464	321 536	2 204	80 244
Herav fripoliser FEB	6 278	178 614	1 895	46 956
Bestand uten fripoliser 31.12.2016	1 186	142 922	309	33 288
Endringer i fripolisebestand 01.01. -31.12.2016	852	(4 179)	135	(414)
Medlemmer	1 186	142 922	309	33 288
Fripoliser	6 278	178 614	1 895	46 956

	Pensjonister									
	Alderspensjoner		Uforepensjoner		Ektefellepensjoner		Barnepensjoner		Fleksible pensjonister	
	Antall pensj.	Årlig pensjon (i 1.000 kr)	Antall pensj.	Årlig pensjon (i 1.000 kr)	Antall pensj.	Årlig pensjon (i 1.000 kr)	Antall pensj.	Årlig pensjon (i 1.000 kr)	Antall pensj.	Årlig pensjon (i 1.000 kr)
Bestand pr. 01.01.2016	4 040	339 068	961	58 717	2 591	131 914	83	2 000	401	27 499
Herav fripoliser FEB*	779	77 027	249	6 743	103	4 367	41	489	60	3 071
Bestand uten fripoliser 01.01.2016	3 261	262 041	712	51 974	2 488	127 547	42	1 511	341	24 428
Pensjonsforh. pga lønnsøkninger		4 280		611		-327		41		1 265
Pensjonsendringer	181	14 210	-10	-2 236	107	6 002	3	78	22	3 846
Avgang ved død	-214	-15 105	-9	-392	-172	-7 910	0	0	-1	-58
Annen avgang	-4	-345	-8	-216	0	0	-7	-241	-9	-1 539
Bestand pr. 31.12.2016	4 003	342 108	934	56 484	2 526	129 679	79	1 878	413	31 013
Herav fripoliser FEB	814	80 840	277	7 333	115	4 936	45	614	68	5 544
Bestand uten fripoliser 31.12.2016	3 189	261 268	657	49 151	2 411	124 743	34	1 264	345	25 469
Endringer i fripolisebestand 01.01.-31.12.2016	35	3 813	28	590	12	569	4	125	8	2 473
Medlemmer	3 189	261 268	657	49 151	2 411	124 743	34	1264	345	25 469
Fripoliser	814	80 840	277	7 333	115	4 936	45	614	68	5 544

* FEB - for egen balanse

Resultatregnskap for 2016

	Note	2016	2015
TEKNISK REGNSKAP FOR LIVSFORSIKRING			
1. Premieinntekter			
1.1 Forfalte premier, brutto	3	263 380 614	357 468 320
1.2 - Avgitte gjenforsikringspremier		-215 000	-300 000
1.3 Overføring av premiereserve fra andre forsikringsselskaper/pensjonskasser		0	0
1.4 Uavløpt premie		0	0
Sum premieinntekter for egen regning		263 165 614	357 168 320
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak			
2.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		209 839 310	223 834 611
2.3 Netto driftsinntekt fra eiendom	17	172 100 592	115 429 961
2.4 Verdiendringer på investeringer	15,17	427 289 972	150 359 836
2.5 Realisert gevinst og tap på investeringer		181 502 251	212 802 404
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		990 732 125	702 426 812
3. Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen			
Sum netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen		0	0
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter			
		24 906	0
5. Pensjoner mv.			
5.1 Utbetalte pensjoner mv.	4	-557 926 331	-557 075 161
5.1.1 Brutto		-557 926 331	-557 075 161
5.1.2 - Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger			
5.2 Endring i erstatningsavsetninger	10	1 308 030	-1 607 129
5.2.1 Brutto		1 308 030	-1 607 129
5.2.2 - Endring av gjenforsikringsandel av erstatningsavsetninger			
5.3 Overføring av premiereserve, tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond til andre forsikringsselskaper/pensjonskasser	2, 27	-65 958 160	0
Sum pensjoner m.v.		-622 576 461	-558 682 290
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1 Endring i premiereserve		102 670 952	-82 118 859
6.1.1 Til (fra) premiereserve, brutto	5	102 670 952	-82 118 859
6.1.2 - Endring i gjenforsikringsandel av premiereserven			
6.2 Endring i tilleggsavsetninger	9	1 903 572	0
6.3 Endring i kursreguleringsfond	15	-378 337 671	-87 928 936
6.4 Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond	7,8	-1 021 924	-648 120
6.5 Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre forsikringsselskaper/pensjonskasser		0	0
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser		-274 785 071	-170 695 915
7. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - særskilt investeringsportefølje			
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - særskilt investeringsportefølje		0	0
8. Ufordelte overskuddsmidler til forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1 Overskudd på avkastningsresultatet		-235 991 405	-254 258 268
8.2 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		-19 159 055	-24 073 539
8.3 Annen tilordning av overskudd			
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		-255 150 460	-278 331 807

Resultatregnskap for 2016

	Note	2016	2015
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1 Forvaltningskostnader		-7 059 056	-8 175 255
9.2 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	20,22	-19 503 054	-18 246 135
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-26 562 110	-26 421 389
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader			
		0	0
11. Resultat av teknisk regnskap			
		74 848 542	25 463 731
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak			
12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		32 859 961	32 705 884
12.3 Netto driftsinntekt fra eiendom	17	39 701 032	49 761 788
12.4 Verdiendringer på investeringer	15	61 928 028	58 393 829
12.5 Realisert gevinst og tap på investeringer		53 705 446	90 983 897
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		188 194 467	231 845 398
13. Andre inntekter			
Sum netto andre inntekter		0	0
14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.1 Forvaltningskostnader		-1 304 657	-1 315 336
14.2 Andre kostnader		-19 600 000	
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-20 904 657	-1 315 336
15. Resultat av ikke-teknisk regnskap			
		167 289 810	230 530 062
16. Resultat før skattekostnad			
		242 138 352	255 993 793
17. Skattekostnader			
	25	-1 192 044	-2 341 534
18. Resultat før andre resultatkomponenter			
		240 946 308	253 652 258
19. Andre resultatkomponenter			
19.1 Verdireguleringer - eiendom, anlegg og utstyr			
19.2 Verdireguleringer - immaterielle eiendeler			
19.3 Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger - ytelser til ansatte			
19.4 Valutakursdifferanser fra utenlandsk virksomhet			
19.5 Gevinster og tap på finansielle eiendeler tilgjengelige for salg			
19.6 Effektiv andel av gevinster og tap på sikringsinstrumenter i kontantstrømssikring			
19.7 Andel av andre resultatkomponenter ved anvendelse av egenkapitalmetoden			
19.8 Justering av forsikringsforpliktelsene			
19.9 Skatt på andre resultatkomponenter			
20. TOTALRESULTAT			
		240 946 308	253 652 258

Balanse pr 31.12 2016

	Note	31.12.2016	31.12.2015
EIENDELER			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
1. Immaterielle eiendeler			
Goodwill			
Andre immaterielle eiendeler		0	0
Sum immaterielle eiendeler		0	0
2. Investeringer			
2.1 Bygninger og andre faste eiendommer	17	778 430 574	791 718 092
2.1.1 Investeringseiendommer		778 430 574	791 718 092
2.1.2 Eierbenyttet eiendom			
2.2 Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak			
2.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		2 285 154 501	2 075 817 670
2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	14 B	1 298 410 964	1 145 040 124
2.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		897 374 465	897 624 404
2.4.3 Utlån og fordringer		80 423 718	66 905 968
2.4.4 Finansielle derivater			
2.4.5 Andre finansielle eiendeler		8 945 354	-33 752 826
Sum investeringer		3 063 585 076	2 867 535 762
3. Fordringer			
Sum fordringer		0	0
4. Andre eiendeler			
4.1 Anlegg og utstyr		2 475 806	
4.2 Kasse, bank	11	83 540 007	63 852 772
4.3 Eiendeler ved skatt			
4.4 Andre eiendeler betegnet etter sin art			
Sum andre eiendeler		86 015 814	63 852 772
5. Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		0	0
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		3 149 600 889	2 931 388 534
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
6. Investeringer i kollektivporteføljen			
6.1 Bygninger og andre faste eiendommer	17	2 850 569 424	2 791 281 906
6.1.1 Investeringseiendommer		2 850 569 424	2 791 281 906
6.1.2 Eierbenyttet eiendom			
6.2 Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak			
6.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		431 322 829	431 679 272
6.3.1 Investeringer som holdes til forfall	16	431 322 829	431 679 272
6.3.2 Utlån og fordringer			
6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		11 963 468 766	11 653 826 108
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	14 A	6 878 072 505	6 428 515 579
6.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	16	4 460 942 457	4 935 222 166
6.4.3 Utlån og fordringer	24	88 796 228	181 447 285
6.4.4 Finansielle derivater			
6.4.5 Andre finansielle eiendeler		535 657 576	108 641 078
Sum investeringer i kollektivporteføljen		15 245 361 019	14 876 787 286

Balanse pr 31.12 2016

	Note	2016	2015
7. Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser i kollektivporteføljen			
8. Investeringer i investeringsvalgporteføljen			
Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen		0	0
9. Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser i investeringsvalgporteføljen			
Sum eiendeler i kundeporteføljene		15 245 361 019	14 876 787 286
SUM EIENDELER		18 394 961 909	17 808 175 820
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
10. Innskutt egenkapital			
10.1 Selskapskapital		535 000 000	535 000 000
Sum innskutt egenkapital		535 000 000	535 000 000
11. Opptjent egenkapital			
11.1 Fond		561 527 948	474 720 443
11.1.1 Risikoutjevningfond	6	77 609 124	55 681 948
11.1.2 Fond for urealiserte gevinster	15	483 918 824	419 038 495
11.2 Annen opptjent egenkapital		2 130 682 067	1 976 543 263
11.3 Årets resultat			
Sum opptjent egenkapital		2 692 210 014	2 451 263 706
12. Ansvarlig lånekapital mv.			
Sum ansvarlig lånekapital mv.		0	0
13. Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser			
13.1 Premiereserve	5,1	11 087 357 014	11 091 480 817
13.2 Tilleggsavsetninger	9	431 721 990	433 625 562
13.3 Kursreguleringsfond	15	3 345 813 002	2 967 475 331
13.4 Erstatningsavsetning	10		32 796 807
13.5 Premiefond, innskuddsfond	7	50 518 551	35 365 900
13.6 Pensjonistenes overskuddsfond	8	148 736 469	95 401 102
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser	33	15 064 147 027	14 656 145 519
14. Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - særskilt investeringsportefølje			
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring - særskilt investeringsportefølje		0	0
15. Avsetninger for forpliktelser			
Sum avsetninger for forpliktelser			
16. Forpliktelser			
Sum forpliktelser			
17. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Sum påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	23	103 604 868	165 766 595
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		18 394 961 909	17 808 175 819
POSTER UTENOM BALANSEN			
18. Betingede forpliktelser			

Oslo, 23. 03. 2017

I styret for Norsk Hydros Pensjonskasse

Peik Norenberg

Rolf Solvold

Bjørn Øvstetun

Nicole M Trangsrud

Kolbjørn Havnes

Rolf Arnesen

Pål Sunde

 Ole Petter Gjerde
 (Daglig leder)

Oppstilling av endringer i egenkapital i 2015 og 2016

(tall i 1 000 kr.)	Innskutt egenkapital	Fond for urealiserte gevinster	Risiko- utjevningssfond	Annen opptjent egenkapital	Sum opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2014	535 000	397 104	52 759	1 747 748	2 197 611	2 732 611
Resultat før andre resultatkomponenter					253 652	253 652
Andre resultatkomponenter					0	0
Totalresultat 2015					253 652	253 652
Endring i risikoutjevningssfond			2 923			
Andre disponeringer		21 935	0	228 795		
Sum disponeringer		21 935	2 923	228 795	253 652	253 652
Endring i innskutt egenkapital	0					0
Egenkapital pr. 31.12.2015	535 000	419 038	55 682	1 976 543	2 451 264	2 986 264
Resultat før andre resultatkomponenter					240 946	240 946
Andre resultatkomponenter					0	0
Totalresultat 2016					240 946	240 946
Endring i risikoutjevningssfond			21 927			21 927
Andre disponeringer		64 880	0	154 139		219 019
Sum disponeringer		64 880	21 927	154 139	240 946	240 946
Endring i innskutt egenkapital	0					0
Egenkapital pr. 31.12.2016	535 000	483 919	77 609	2 130 682	2 692 210	3 227 210

NOTER TIL REGNSKAPET 2016

NOTE 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med forskrift av 20. desember 2011 om årsregnskap for pensjonsforetak. De siste års endringer i regnskapspraksis har medført en tilpasning til de internasjonale regnskapsstandardene (IFRS). Tilpasningen gjelder primært innregning og måling, samt utvidede notekrav.

Forskriften ble sist endret 12. desember 2016. Etter årsregnskapsforskriften skal finansielle instrumenter innregnes og måles i samsvar med IAS 39. Norsk Hydros Pensjonskasse har gjennomført klassifisering i henhold til de tilgjengelige kategoriene i IAS 39.

Pensjonskassen ønsker å vurdere alle finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet i samsvar med virkelig verdi opsjonen dersom det ikke ved innregning er besluttet noe annet. IAS 39.9b angir vilkårene for anvendelse av virkelig verdi opsjonen. Det sentrale grunnlag for anvendelse av virkelig verdi opsjonen er at en gruppe finansielle eiendeler, finansielle forpliktelser eller begge deler forvaltes på grunnlag av virkelig verdi og at inntjeningen vurderes etter samme prinsipp. Dette må også være i samsvar med en dokumentert kapitalforvaltningsstrategi og at informasjon internt og mellom nøkkelpersoner gis på dette grunnlag.

Pensjonskassen har utarbeidet en kapitalforvaltningsstrategi i samsvar med kravene i kapitalforvaltningsforskriften. Porteføljen av verdipapirer forvaltes i samsvar med denne strategien og rapportering til styret og daglig leder skjer til virkelig verdi. I regnskapsføringen av finansielle eiendeler er det dermed lagt til grunn at vilkårene for anvendelse av virkelig verdi opsjonen er tilstede.

Deler av obligasjonsporteføljen er klassifisert som 'investeringer som holdes til forfall'. 'Investeringer som holdes til forfall' måles til amortisert kost ved hjelp av effektiv rentes metode.

Finansielle anleggsmidler

Bygninger og andre faste eiendommer (investeringseiendommer)

Investeringseiendommer innregnes og måles i samsvar med virkelig verdimodellen i IAS 40. Med virkelig verdi menes det antatte beløp bygninger og andre faste eiendommer kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. Virkelig verdi er fastsatt uten fradrag for transaksjonsutgifter som Pensjonskassen måtte pådra seg ved salg eller annen avhending.

Obligasjoner som holdes til forfall

Nye investeringer vurderes til anskaffelseskost herunder over-/underkurs (virkelig verdi) med tillegg av mulige direkte transaksjonsutgifter. For etterfølgende målinger vurderes obligasjoner som holdes til forfall til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetoden. Renteinntekter resultatføres ved anvendelse av effektiv rentemetode.

Finansielle omløpsmidler

”Aksjer og andeler” og ”obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning” vurderes til virkelig verdi. Børsnoterte verdipapir vurderes til børsverdi siste handelsdag før balansedagen. Unoterte verdipapirfond vurderes i samsvar med markedsv verdier basert på prinsipper utarbeidet av European Private Equity and Venture Capital Association. Prinsippene innebærer ulike metoder avhengig av investeringstype, bransje og fondets alder. For unoterte verdipapirfond hvor man ikke har mottatt oppdaterte markedsv verdier, er tidligere mottatte verdivurderinger korrigeret for trender i markedet i perioden mellom siste mottatte markedsv verdi og regnskapsperiodens utgang. Derivater og valutaterminkontrakter er knyttet til aksje- og obligasjonsporteføljene og verdsettes til virkelig verdi. For utenlandske aksjeinvesteringer skal valutasikringen utgjøre mellom 10-50 % av den underliggende valutaeksponeringen. For utdypende kommentarer om usikkerhet vedrørende virkelig verdi på finansielle instrumenter – se note 29.

Årets endring i netto urealiserte finansielle omløpsmerverdier på verdipapirporteføljen i kollektivporteføljen og selskapsporteføljen resultatføres som urealiserte gevinster, eventuelt tap, på finansielle omløpsmidler. For kollektivporteføljen nøytraliseres denne effekten av inntektsføring ved at det foretas en tilsvarende overføring til kursreguleringsfondet. For selskapsporteføljen føres dette mot fond for urealiserte gevinster som er en del av egenkapitalen. Kursreguleringsfondet og fond for urealiserte gevinster i balansen representerer netto akkumulerte merverdier ut over anskaffelseskost for finansielle omløpsmidler i henholdsvis kollektivporteføljen og selskapsporteføljen.

Aksjer m.v. er tilordnet anskaffelseskost etter FIFO-metoden. For andre finansielle eiendeler er gjennomsnittskurs benyttet.

Utenlandsk valuta

Utenlandske valuta er omregnet til kursverdien ved siste handelsdag før balansedagen.

Virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse kan gjøres opp til i en transaksjon gjennomført på armlengdes avstand mellom velinformerte, villige parter. Alle finansielle instrumenter måles til virkelig verdi ved førstegangsinnregning. Normalt vil virkelig verdi av et finansielt instrument ved førstegangsinnregning være transaksjonsprisen. Det beste beviset på virkelig verdi i et aktivt marked er kvoterte priser. I etterfølgende perioder vil den virkelige verdien av finansielle instrumenter måles til virkelig verdi basert på noterte priser i aktive markeder som er basert på kjøpspriser for eiendeler og

salgspriser for utstedte forpliktelser.

Når priser i et aktivt marked ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved benyttelse av verdsettelsesmetoder med referanse til observerbare markedsdata. Disse inkluderer sammenligning med lignende instrumenter hvor observerbare markedspriser eksisterer, nylig utførte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og villige parter, diskonterte kontantstrømanalyser, opsjonspringsmodeller og andre verdsettelsesteknikker som normalt brukes av markedsdeltakere.

Forsikringstekniske avsetninger

Premiereserver

Premiereserven beregnes som nåverdien av opptjente pensjonsrettigheter pr. 31.12.2016 i samsvar med lov om forsikringsvirksomhet (forsikringsvirksomhetsloven) § 3-9. For pensjonistene er premiereserven nåverdien av gjenstående pensjonsutbetalinger. Ved beregningen benyttes Pensjonskassens godkjente beregningsgrunnlag som bygger på Finanstilsynets krav til dødelighetsgrunnlag (K2013) samt Storebrands uføretariff KU.

Administrasjonsreserve

Administrasjonsreserven inngår i premiereserven.

For porteføljen av aktive og løpende er administrasjonsreserven beregnet som et påslag på netto premiereserve med 2,15 %.

For fripoliser på egen balanse utgjør administrasjonsreserven 4,3 % av netto reserven.

Tilleggsavsetninger

Tilleggsavsetningene kan anvendes til dekning av renteforpliktelsen i premiereserven og premiefondet, men kan ikke benyttes til å dekke negativ avkastning.

Risikoutjevningfond

Risikoutjevningfondet er en lovbestemt avsetning som kan benyttes til å styrke avsetningen til premiereserve vedrørende risiko knyttet til person. Fondet er begrenset oppad etter reglene i forskrift til forsikringsvirksomhetsloven § 5-7. Risikoutjevningfondet inngår som en del av egenkapitalen, men ikke som ansvarlig kapital ved egenkapitalberegningen.

Premiefond

Midlene i premiefondet kan benyttes til å dekke fremtidige premier. Midlene kan også overføres til premiereserven til sikring av oppregulering av løpende pensjoner etter fastsatte regler.

Pensjonistenes overskuddsfond

Pensjonistenes overskuddsfond skal benyttes til oppregulering av løpende pensjoner etter fastsatte regler.

Erstatningsavsetninger

Erstatningsavsetningen skal dekke selskapets forventede erstatningsutbetalinger for forsikringstilfeller som ved regnskapsårets utgang ikke er oppgjort av, eller meldt til, selskapet. Erstat-

ningsavsetningen skal bare tilsvare midler som ville ha kommet til utbetaling i regnskapsåret dersom erstatningstilfellet var ferdigbehandlet. Med virkning fra regnskapsår påbegynt 1.1. 2016 inngår erstatningsavsetninger i premiereserven.

Flytting

Ved overføringer av reserver og fondsmidler til andre, beregnes beholdningene i henhold til gjeldende regler i Lov om foretakspensjon og Lov om Forsikringsvirksomhet.

Skatt

Pensjonskasser skattlegges etter samme regelverk som gjensidige livsforsikringsselskaper. Skattekostnaden sammenstilles med regnskapsmessig resultat før skatt. Skattekostnaden består av betalbar skatt, endring i netto utsatt skatt og formuesskatt. Pensjonskassen ilegges 0,15 % formuesskatt av ligningsmessig nettoformue. Utsatt skattefordel balanseføres ikke da pensjonskassen ikke kan forvente å nyttiggjøre seg dette.

NOTE 2

Overførte reserver i 2016

(tall i 1 000 kr.)	Antall medlemmer	Beløp (i 1000 kr)
Overført reserve til andre	17	50 879
Overført kursreserve til andre		13 175
Delsum	17	64 054
Overført premiefond til andre*		1 363
Overført pensjonistenes overskuddsfond til andre*		295
Overført tilleggsavsetninger til andre*		1 904
Mottatt reserve fra andre		
Mottatt premiefond fra andre *		
Overført pensjonistenes overskuddsfond fra andre*		
Mottatt tilleggsavsetninger fra andre *		
Sum netto overføring	17	67 616

* balanseført

NOTE 3

Pensjonspremier

(tall i 1 000 kr.)	2016	2015
Pensjonspremier, innbetalt	139 524	83 221
Pensjonspremier, forfalt ikke innbetalt	1 789	324
Pensjonspremier, belastet pr.fond, årets premie	4 799	42 429
Pensjonspremier, belastet pr.fond, engangspremie	22 007	71 095
Pensjonspremier, belastet Pensjonistenes overskuddsfond, engangspremie	95 261	160 399
Sum pensjonspremier	263 380	357 468

NOTE 4

Utbetalte pensjoner

Erstatninger (tall i 1 000 kr.)	2016	2015
Alderspensjon	369 238	362 957
Uførepensjon	55 257	59 035
Pensjoner til etterlatte	133 431	135 084
Sum pensjoner	557 926	557 075

NOTE 5 Premiereserve

(tall i 1 000 kr.)	2016	2015
Brutto premiereserve 01.01.	11 091 481	10 854 617
Overført (til)/fra premiefond	-520	-
Overført til/(fra) premiereserve	99 067	157 225
Overført (til)/fra tilleggsavsetninger		
Pliktig avsetning adm. reserve	291	273
Pliktig avsetning premiereserve	-102 962	79 366
Sum brutto premiereserve 31.12.	11 087 357	11 091 481

NOTE 6 Risikoutjevningssfond

(tall i 1 000 kr.)	2016	2015
Risikoutjevningssfond 01.01.	55 682	52 759
Overført til andre	-	-
Premie ved overgang til ny tariff	-	-
Avsetning	21 927	2 923
Risikoutjevningssfond 31.12.	77 609	55 682

NOTE 7 Premiefond

(tall i 1 000 kr.)	2016	2015
Premiefond 01.01.	35 366	118 463
Innbetalt i løpet av året	140 983	82 944
Overføring (til)/fra tilleggsavsetninger	-	-
Overført (til)/fra andre	-565	577
Overført (til)/fra premiereserve	2 225	3 790
Renter	68	648
Overskudd	38 772	25 706
Til dekning av:		
Årlig premie	-166 331	-196 762
Sum premiefond 31.12.	50 518	35 366

NOTE 8

Pensjonistenes overskuddsfond

(tall i 1 000 kr.)	2016	2015
Pensjonistenes overskuddsfond 01.01.	95 401	159 382
Overføring (til)/fra andre	-295	
Renter	953	1 594
Pensjonsregulering belastet fond	-95 261	-160 399
Overføring (til)/fra premiefond	-798	-577
Overføring til/(fra) overskuddsfondet	148 736	95 401
Pensjonistenes overskuddsfond 31.12.	148 736	95 401

NOTE 9

Tilleggsavsetninger

(tall i 1 000 kr.)	2016	2015
Tilleggsavsetninger 01.01.	433 626	433 626
Overføring (til)/fra andre	-1 904	-
Overføring (til)/fra premiefond		
Overføring til premiereserve	-	-
Frigjort tilleggsavsetning	-	-
Overføring til/(fra) tilleggsavsetninger	-	-
Sum tilleggsavsetninger 31.12.	431 722	433 626

NOTE 10

Erstatningsavsetninger

Fra og med 2016 inngår erstatningsavsetninger (tidligere erstatningsfond) i premiereserven.

(tall i 1 000 kr.)	2016	2015
Avsetning 01.01.	32 797	31 190
Til risikoresultat	-32 797	-31 190
Avsatt	31 489	32 797
Avsetning 31.12.	31 489	32 797

NOTE 11

Likvider

Likvider omfatter ordinære bankinnskudd i Nordea og DNB.

I 2016 er totale bankinnskudd på 646.130.479 NOK. Av dette er 83.540.007 tilordnet selskapsporteføljen.

I 2015 av totale bankinnskudd på 263.660.145 var 63.852.772 tilordnet selskapsporteføljen.

NOTE 12

Likviditetsrisiko

Under normale forhold vil de kortsiktige plasseringer Pensjonskassen har, samt et konservativt anslag på premieinntekter, dekke forventede pensjonsutbetalinger i 2017 med god margin. Estimert pensjonsutbetaling i 2017 er på ca. 570 millioner kroner.

Pensjonskassens forpliktelser har lang durasjon. I en konsernkasse vil kundene normalt ikke kunne flytte pensjonsordningene sine. I tilfelle av salg av hele eller deler av bedriften som inngår i konsernkassen, vil enkeltposter måtte selges for å finansiere de midler som i så tilfelle skal overføres ny forsikringsgiver utenfor konsernkassen. Det foreligger ikke planer om noen overføringer i 2017.

Personalkostnader er den største delen av pensjonskassens administrasjonskostnader og vil under normale forhold dekkes gjennom de administrasjonspremier som tas inn.

Pensjonskassen har pr. 31. desember 2016 en fremtidig forpliktelse på 775 millioner i ikke-innbetalt kommitert kapital i fondsinvesteringer. Likviditetsrisikoen tilknyttet disse forpliktelsene vurderes løpende sammen med de resterende forpliktelsene til Pensjonskassen.

NOTE 13

Markedsrisiko

Pensjonskassen er eksponert, gjennom sine plasseringer, for risiko knyttet til endringer i så vel renten som kursnedgang på norske og utenlandske børser. Pensjonskassen gjennomfører jevnlig stresstester der det forutsettes at Pensjonskassen normalt bør tåle et aksjefall på 30% i Norge og 20% i utlandet, fall i verdi av eiendomsinvesteringer på 10% samtidig med en renteoppgang på 2%.

I tillegg rapporterer Pensjonskassen resultatene av Finanstilsynets Stresstest I til Styret (minimum kvartalsvis).

En stresstest foretatt ved utgangen av året, basert på de aktuelle markedsverdiene på dette tidspunkt, gir utslagene som skissert nedenfor:

(tall i mill. kr.)	2016			2015	
	Stresstest	Markedsverdi	Buffereffekt	Markedsverdi	Buffereffekt
Aktivafordeling					
Norske aksjer	30%	3 721	1 116	3 067	920
Utenlandske aksjer ¹⁾	20%	4 437	887	4 382	876
Sum Aksjer		8 158		7 449	
Obligasjoner ²⁾	2%	5 436	413	5 927	441
Eiendom	10%	3 629	363	3 583	358
Sum buffereffekt			2 780		2 595
Bufferkapital			6 566		5 837
Restbuffer			3 786		3 242
Bufferkapitalutnyttelse			42%		44%
Beregning av bufferkapital:			2016		2015
Kursreserve aksjer, just. for ureal valuta			3 581		2 810
+Kursreserve obligasjoner, omløpsm.			248		466
+50% av Tilleggsavsetninger			216		217
+50% av Risikoutjevningfond			39		28
+Overskytende solvensmargin kapital utover minstekrav			2 482		2 316
Bufferkapital			6 566		5 837

1) Justert for valutaderivater

2) Kun obligasjoner definert som Omløpsmidler.

NOTE 14

Pensjonskassens andel i børsnoterte aksjer* økte fra 34,2 prosent til 37,8 prosent av den totale balansen gjennom 2016. Oslo Børs hovedindeks endte opp 12,1 prosent i 2016 og verdensindeksen (MSCI World All Country indeks) økte med 6,4 prosent målt i norske kroner. Det ble nettokjøpt børsnoterte aksjer* for 213 millioner kroner gjennom året.

Avkastningen på den børsnoterte aksjeporteføljen* ble samlet sett 10,3 prosent i 2016 målt i norske kroner, mot 9,2 prosent for referanseindeksen. Porteføljens relative risiko (månedlig tracking error annualisert) gjennom 2016 var 2,51 prosent.

Pensjonskassens andel i alternative investeringer* ble redusert fra 8 prosent til 6,7 prosent i 2016. Avkastningen* ble 4,8 prosent, mens det ble nettosolgt alternative investeringer for 223 millioner kroner gjennom året via løpende utbytter og salg av underliggende selskaper i fondene.

*Inkludert valutaterminkontrakter

NOTE 14A**Aksjer - kollektivportefølje**

Valutarisikoen i kollektivporteføljen er knyttet til aksjeporteføljen, 51% er investert i utenlandske verdipapirer. Per 31.12.16 var det en valutasikring på 48 mill. EUR og 100 mill. USD i den utenlandske aksjeporteføljen. Pensjonskassens aksjeandel i kollektivporteføljen per 31.12.2016, vurdert til markedsverdier, var 45%.

Den verdijusterte avkastningen på aksjer i kollektivporteføljen i 2016 var 9,4%.

Ved utgangen av året inneholdt aksjeporteføljen en merverdi på 3 149 millioner kroner.

Norske aksjer per 31.12.2016	Anskaffelseskost (kr.)	Virkelig verdi (kr.)
Aksjefond, børsnoterte aksjer		
Carnegie Aksje Norge 2	393 912 147	814 375 155
Danske Invest Norske Aksjer Institusjon 2	487 431 261	759 714 496
DnB NOR Norge Pensjon	115 229 764	173 353 018
DNB SELEKTIV 3	305 985 980	429 616 588
Nordea Norge Verdi	455 533 472	577 822 542
Storebrand Norge I	270 925 184	589 975 623
Annet		
Private Equity fond		
Herkules Private Equity II L.P.	2 509 906	5 990 266
Sum annet	2 509 906	5 990 266
Sum Norge	2 031 527 715	3 350 847 688
Balanseført verdi som er børsnotert, Norge	2 029 017 809	3 344 857 422

Utenlandske aksjer per 31.12.2016	Anskaffelseskost (kr.)	Virkelig verdi (kr.)
Aksjefond, børsnoterte aksjer		
BNY Mellon Bank Long-term Global Equities Euro C class (Walter Scott)	145 487 361	260 520 142
Carnegie World Wide 2	153 605 533	305 445 454
Egerton Capital Equity Fund Plc	141 147 845	513 317 216
Steward Investors Asia Pacific Fund	74 069 749	390 808 273
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	200 000 000	228 874 884
Skagen Global III	139 190 191	483 830 872
Skagen Kon-Tiki E	132 987 270	278 904 345
State Street World Index Equity Fund	452 636 590	519 850 536
Utenlandske aksjer per 31.12.16	1 439 124 540	2 981 551 722

Annet

Infrastrukturfond

Highstar Capital II Prism	9 645 391	78 645 705
Highstar Capital III Prism	38 386 348	66 380 379
Macquarie European Infrastructure III	25 218 803	64 886 483

Private Equity fond

Doughty Hanson & Co IV	34 968	12 326 513
Doughty Hanson & Co V	505 072	45 108 059
Dover Street IX AIF L.P.	2 237 229	2 255 149
EQT IV	26 433	331 553
EQT V	1 315 000	30 983 339
EQT 7	30 032 729	27 556 125
HarbourVest Partners Co-Investment IV AIF L.P.	5 137 918	5 012 251
HarbourVest Partners X AIF Buyout L.P.	7 166 775	7 472 301
HarbourVest Partners X AIF Venture L.P.	8 014 960	8 003 877
HIPEP VII (AIF) Partnership Fund L.P.	25 243 608	28 203 519
Industri Kapital 2007	729 824	7 469 333
Nordic Mezzanine II	4 546 343	13 378 142
Northzone Ventures IV K/S	189 935	485 348
Northzone V K/S	274 644	20 492 203
Paul Capital Healthcare 3	470 844	9 266 380
Paul Royalty Fund II, L.P.		19 960
Permira IV L.P. 2	108 738	24 733 283
PineBridge Secondary Partners Ltd	9 736 897	11 822 482

Eiendomsfond

Aberdeen Indirect Prop.Partner	76 492 739	63 859 591
Europa Fund II L.P.	7 625 281	10 019 527
European Added Value Fund LP	5 501 871	6 961 613

Sum annet	258 642 349	545 673 118
Sum utland	1 697 766 888	3 527 224 840

Balanseført verdi som er børsnotert, utland	1 439 124 540	2 981 551 722
---	---------------	---------------

Balanseført verdi som er børsnotert, totalt	3 468 142 348	6 326 409 144
---	---------------	---------------

Totalt	3 729 294 603	6 878 072 528
--------	---------------	---------------

NOTE 14B**Aksjer – selskapsportefølje**

Valutarisikoen i selskapsporteføljen er knyttet til aksjeporteføljen, 71% er investert i utenlandske verdipapirer. Per 31.12.16 var det en valutasikring på 45 mill. EUR i den utenlandske aksjeporteføljen. Aksjeandelen i selskapsporteføljen per 31.12.16, vurdert til markedsverdier, var 41%. Den verdijusterte avkastningen på aksjene i selskapsporteføljen i 2016 var 10,4%.

Ved utgangen av året inneholdt aksjeporteføljen en merverdi på 451 millioner kroner.

Norske aksjer per 31.12.2016	Anskaffelseskost (kr.)	Virkelig verdi (kr.)
Aksjefond, børsnoterte aksjer		
DnB NOR Norge Pensjon	298 978 246	363 338 899
Annet		
Private Equity Fond		
Herkules Private Equity III	7 168 544	6 904 041
Sum annet	7 168 544	6 904 041
Sum Norge	306 146 790	370 242 940
Balanseført verdi som er børsnotert, Norge	298 978 246	363 338 899
Utenlandske aksjer per 31.12.2016		
Aksjefond, børsnoterte aksjer		
Egerton Capital Equity Fund Plc	103 444 774	120 705 343
Skagen Kon-Tiki E	132 362 710	148 008 680
Annet		
Infrastrukturfond		
Highstar Capital III Prism	34 318 333	33 808 047
Macquarie European Infrastructure	18 990	23 851 427
Macquarie European Infrastructure II	189 030 370	337 069 772
Private Equity Fond		
Bain Capital Fund VII-E	0	149 091
Doughty Hanson & Co III	810 189	13 922 849
FSN Capital Ltd Partnership II	14 752 506	8 487 662
Harbour Vest Partners 2004	3 837	14 561 083
Harbour Vest International IV	25 116	7 498 217
Harbour Vest International V	963 553	117 291 868
Industri Kapital 2004	453 142	5 110 459
Nordic Mezzanine III	13 193 593	24 973 851
Procuritas Capital Investors 3	0	13 020
Reiten & Co Capital Partners VI	29 674 306	17 461 722
Reiten & Co Capital Partners 7	21 885 846	46 328 167
Eiendomsfond		
Europa Fund III L.P.	781 204	8 926 766
Sum Utland	541 718 470	928 168 024
Balanseført verdi som er børsnotert, totalt	534 785 730	632 052 922
Totalt	847 865 260	1 298 410 964

NOTE 15

Fond for urealiserte gevinster (selskapsportefølje) / Kursreguleringsfond (kollektivportefølje)

	Selskapsportefølje	Kollektivportefølje	Total	Selskapsportefølje	Kollektivportefølje	Total
(tall i 1 000 kr.)	2016	2016	2016	2015	2015	2015
Aksjer	450 546	3 148 778	3 599 324	424 098	2 809 429	3 233 526
Obligasjoner	24 428	223 968	248 396	28 693	249 213	277 906
Valutasikring	8 945	(26 933)	(17 988)	(33 753)	(91 166)	(124 919)
Sum	483 919	3 345 813	3 829 732	419 038	2 967 475	3 386 514

NOTE 16 A

Obligasjoner - kollektivporteføljen

Durasjonen for obligasjonsporteføljen ved utgangen av 2016 var 3,3 år. Verdijustert avkastning for den samlede obligasjonsporteføljen i 2016 var 3 %. Effektiv rente ved utgangen av året var 2,1%, og denne er beregnet ved et vektet gjennomsnitt av hvert enkelt verdipapirs effektive rente sett i forhold til verdipapirets relative andel av den samlede obligasjonsporteføljen. Ved utgangen av året inneholdt omløpsporteføljen en merverdi på 224 millioner kroner.

OMLØPSMIDLER

Ihendehaverobligasjoner

(tall i 1 000 kr.)

	Anskaffelseskost	Kursverdi
Statsobligasjoner	463 326	540 131
Obligasjoner med fortrinnsrett	310 186	326 974
Fylkes- og Kommuneobligasjoner	483 329	501 646
Kredittforenings-/bank obligasjoner	1 494 781	1 543 610
Industriobligasjoner	1 485 351	1 548 581
Sum omløpsmidler	4 236 974	4 460 942

ANLEGGSMIDLER

Ihendehaverobligasjoner

(tall i 1 000 kr.)

	Bokført verdi	Kursverdi	Pålydende verdi	Over-(underkurs)
Statsgaranterte obligasjoner	81 350	89 974	80 000	1 350
Obligasjoner med fortrinnsrett	55 000	58 617	55 000	0
Fylkes- og Kommuneobligasjoner	100 007	108 455	100 000	7
Kredittforenings-/bank obligasjoner	139 926	153 212	140 000	-74
Industriobligasjoner	55 039	61 363	55 000	39
Sum anleggsmidler	431 323	471 621	430 000	1 323

Beholdningsendringer i anleggsobligasjonsporteføljen i 2016

(tall i 1 000 kr.)

Inngående balanse 01.01.2016	431 679
Tilgang og avgang i 2016	-1 679
Reklassifiseringer (brutto)	
Årets periodiserte over-/underkurs	1 323
Utgående balanse 31.12.2016	431 323

NOTE 16 B

Obligasjoner - selskapsporteføljen

Durasjonen for obligasjonsporteføljen ved utgangen av 2016 var 3,3 år. Verdijustert avkastning for obligasjonsporteføljen i 2016 var 3,2%. Effektiv rente ved utgangen av året var 2%, og denne er beregnet ved et vektet gjennomsnitt av hvert enkelt verdipapirs effektive rente sett i forhold til verdipapirets relative andel av obligasjonsporteføljen. Ved utgangen av året inneholdt porteføljen en merverdi på 24 millioner kroner.

OMLØPSMIDLER

Ihendehaverobligasjoner

(tall i 1 000 kr.)

	Anskaffelseskost	Kursverdi
Statsobligasjoner	20 300	20 495
Obligasjoner med fortrinnsrett	52 145	54 092
Fylkes- og Kommuneobligasjoner	49 610	50 308
Kredittforenings-/bank obligasjoner	427 438	470 097
Industriobligasjoner	323 454	302 633
Sum omløpsmidler	872 947	897 624

NOTE 17

Faste eiendommer/driftsmidler

Eiendommene er hovedsakelig forretningseiendommer. Eiendommene blir leid ut på langsiktige leiekontrakter, med Norsk Hydro ASA som største leietaker. Leien indeksreguleres en gang i året basert på utviklingen i konsumprisindeksen. Eiendommene verdireguleres basert på takster foretatt av en godkjent uavhengig takstmann. Verdien er fastsatt ved å kapitalisere årlige netto driftsinntekter. Alle eiendommer er verdivurdert pr. 31.12.2016.

(tall i 1 000 kr.)	Faste eiendommer
Opprinnelig anskaffelseskost	2 353 173
Tidligere års verdiregulering	1 229 827
Tilgang i året	0
Avgang i året	0
Avskrivning i året	0
Bokført verdi før verdiregulering	3 583 110
Sum verdiregulering i 2016	46 000
Bokført verdi/markedsverdi 31.12.2016	3 629 000

Spesifisering av eiendommer:

(tall i 1 000 kr.)

	Bokført verdi 31.12.2016	Netto drifts- inntekt 2016
Bygdøy Allé 2, Oslo	1 017 625	-365
Drammensveien 256 og 258, Oslo	85 000	8 119
Drammensveien 264, Oslo (Bygg A – D)	851 944	138 789
Drammensveien 260, Oslo (Bygg E)	583 106	16 101
Drammensveien 260, Oslo (Bygg F)	312 894	9 456
Sum kollektivportefølje	2 850 569	172 101
Bygdøy Allé 2, Oslo	145 375	-275
Drammensveien 264, Oslo (Bygg A-D)	633 056	39 976
Sum selskapsportefølje	778 431	39 701
Sum samlet	3 629 000	211 802

Investering i eiendommer de siste 5 regnskapsår:

Totalt i perioden (i 1000 kr)	2016	2015	2014	2013	2012
122 200	-	55 994	64 115	-	2 091

NOTE 18

Beskrivelse av pensjonsordningene

Pensjonskassen er opprettet av Norsk Hydro ASA for å forvalte foretakets ytelsespensjonsordning for dets ansatte og pensjonister og tilknyttet virksomhet som beskrevet i de til enhver tid inngåtte avtaler. Regelverket for disse avtaler er fastsatt gjennom særskilt avtale mellom Pensjonskassen og foretaket og konsernforetakene, jf. foretakspensjonsloven § 1-2 første ledd. Pensjonskassens medlemmer er alle ansatte født før 1.6.1962, som er ansatt før 1.3.2010 og som heller ikke frivillig har valgt overgang til foretakets innskuddspensjonsordning.

Pensjonskassen kan også omfatte forvaltning av pensjonsordning for andre foretak som inngår i samme konsern som foretaket (konsernforetak). De foretak dette gjelder pr. 31.12.2016 er:

Hycast AS
 Hydro Aluminium AS
 Hydro Aluminium Rolled Products AS
 Vækerø Gård Barnehage ANS
 Øst-Telemarkens Brukseierforening
 Herøya Nett AS
 Hydro Energi AS

Pensjonskassen skal yte alderspensjon og uførepensjon til Pensjonskassens medlemmer, og etterlattepensjon til ektefelle, samboer og barn. De ansatte betaler ikke tilskudd til pensjonsordningen.

Pensjonskassen forvalter fripoliser utskilt fra ovennevnte kollektive tjenstepensjonsordning, samt eventuell fortsettelsesforsikring til personer som får utstedt fripolise i Pensjonskassen.

NOTE 19

Kapitalavkastning

	2016	2015	2014
Kollektivporteføljen			
Bokført avkastning	5,1 %	5,5 %	5,9 %
Verdijustert avkastning	6,7 %	5,0 %	10,4 %
Selskapsporteføljen			
Bokført avkastning	4,2 %	8,5 %	11,5 %
Verdijustert avkastning	5,8 %	8,1 %	8,6 %
Norsk Hydros Pensjonskasse			
Bokført avkastning	4,9 %	6,0 %	6,8 %
Verdijustert avkastning	6,5 %	5,5 %	10,3 %

NOTE 20

Ytelser og lån til ledende ansatte m.v.

Det ble i 2016 utbetalt styrehonorar på til sammen 265.000, fordelt slik på styrets medlemmer:

Peik Norenberg (styrets leder) 40.000, Pål Sunde 75.000, Rolf Solvold 30.000, Nicole M. Trangsrud 30.000, Bjørn Øvstetun 30.000, Rolf Arnesen 30.000, Kolbjørn Havnes 30.000

Pensjonskassen har ingen forpliktelser til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforhold. Antall personer som arbeidet i Pensjonskassen i 2016 var 5 personer. Alle er ansatt i Norsk Hydro ASA og er medlemmer av de pensjonsordninger Norsk Hydro har etablert for sine ansatte.

NOTE 21

Resultatanalyse

(tall i 1 000 kr.)	2016
Resultatanalyse	
Administrasjonsresultat	6 958
Premier avkastningsgaranti	29 744
Renteresultat	255 043
Risikoresultat	38 189
Til oppreservering	-
Teknisk resultat	329 934
Resultat i selskapsporteføljen før skatt	167 290
Total resultat	497 224
Administrasjonsresultat	
Inntekter	33 520
Kostnader	-26 562
Admin. resultat	6 958
Renteresultat	
Bokførte renteinntekter	990 757
Garanterte renter premiereserve	-343 179
Garanterte renter premiefond	-68
Garanterte renter POF	-954
Overført KR	-391 513
Overført TA	-
Renteresultat	255 043

NOTE 22

Andre kostnader

Godtgjørelse til styret		
(beløp i kroner)	Styre- honorar	
Sunde Pål		75 000
Norenberg Peik		40 000
Øvstetun Bjørn		30 000
Solvold Rolf		30 000
Trangsrud Nicole M.		30 000
Arnesen Rolf		30 000
Havnes Kolbjørn		30 000
Samlet godtgjørelse		265 000

Godtgjørelse til revisor		
(beløp i kroner)	2016	2015
Honorar vedrørende ordinær revisjon	490 927	682 578
Fakturert teknisk bistand DLS-fond	798 620	
Bistand og andre kontrollopgaver	12 467	
Sum	1 302 014	682 578
<i>Beløp er inklusiv mva</i>		

Forvaltningskostnader		
(beløp i kroner)	2016	2015
Sum	8 363 713	9 490 591

Pensjonskassen har betalt 1.132.675 for leie av kontorlokaler i 2016. Beløpet er inklusiv mva.

NOTE 23

Kortsiktig gjeld

(tall i 1 000 kr.)	2016	2015
Inntrukne, ikke betalte skatter og arb.giver avgift	-21 130	-20 198
Forskuddsinnbetalt husleie	-58 599	-52 459
Kostnadsførte ikke betalte kostnader, Hydro	-703	-693
Kostnadsførte ikke betalte kostnader, diverse leverandører	-21 676	-17 740
Kortsiktig gjeld	-1 496	-73 869
Betalbar skatt	0	-807
Sum	-103 605	-165 767

NOTE 24

Andre fordringer, kollektivporteføljen

(tall i 1 000 kr.)	2016	2015
Forfalt pensjonspremie	1 789	-4 224
Merverdiavgift til gode	-	2 275
Fordring mot Hydro	1 820	-
Fordring mot Vender	10 000	-
Refusjon kostnader	3 814	28 554
Interne mellomværende	-67 825	-
Opptjente, ikke forfalte renter obligasjonsporteføljen	76 196	92 457
Kundefordringer	62 962	62 243
Øvrige fordringer	41	143
Sum	88 796	181 447

NOTE 25

Skatter

Årets skattekostnad fordeler seg på:

(tall i 1 000 kr.)	2016	2015
Betalbar skatt	-	-
Endring i utsatt skatt	-	-
For lite formuesskatt tidligere år	1 147	1 534
Årets formuesskatt	2 820	807
Sum skattekostnad	3 967	2 341

Beregning av årets skattegrunnlag:

Resultat før skattekostnad	242 138	255 994
Overført til/fra RUF	-21 927	-2 923
Permanente forskjeller *)	-110 347	-322 530
Endring i midlertidige forskjeller	-377 981	-63 053
Fremførbart underskudd	268 117	132 512
Årets skattegrunnlag	-	-
Betalbar skatt (27%) av årets skattegrunnlag	-	-

*) Inkluderer: ikke fradragsberettigede kostnader, som f.eks. representasjon

Oversikt over midlertidige forskjeller:

	31.12.2016	31.12.2015
Finansielle instrumenter	3 370 241	2 942 599
Anleggsmidler	-	-
Avsetninger	-	-
Fremførbart underskudd	-6 637 849	-6 369 732
Sum	-3 267 608	-3 427 133
24 % utsatt skatt (25% for 2015)	-784 226	-856 783
Utsatt skattefordel ikke balanseført	-784 226	-856 783
Utsatt skattefordel balanseført	-	-

Fremførbare skattemessig underskudd i Norge har ubegrenset varighet. Utsatt skattefordel er ikke balanseført på grunn av usikkerheten knyttet til om det fremførbare underskuddet vil kunne realiseres.

Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 24 % av resultat før skatt

	2016	2015
24% (25% i 2015) skatt av resultat før skatt	58 113	10 584
Effekt av for mye/for lite betalt forrige år	-	-
Endringer ved ikke balanseført utsatt skattefordel	-26 367	74 615
Permanente forskjeller	-31 746	-85 200
Eventuelt annet	-	-
Beregnet skattekostnad ekskl. formueskatt	0	0

NOTE 26

Overskuddsdeling

Årdisposisjon

	2016
Teknisk resultat før disposisjon	329 999 002
Overført til pensjonistenes overskuddsfond	-148 736 470
Overført til premiefond	-38 771 603
Overført til fripoliser på egen balanse	-67 578 023
Overført (til) fra tilleggsavsetninger	-
Overført andel av resultatet ved flytting	-64 364
Teknisk resultat etter disposisjon	74 848 542
Herav administrasjonsresultat	6 958 446
Herav premien for rentegaranti	29 743 763
Herav % av resultatet fra fripoliser på egen balanse	16 219 157
Herav andel av positivt risikoresultat	19 094 691
Herav renteinntekter til risikoutjevningsfondet	2 832 485
Resultat av ikke-teknisk regnskap	167 289 810
Resultat før skattekostnad	242 138 352

NOTE 27

Flytting av reserver

Det er i forbindelse med salg av enheter ut fra Hydro overført følgende reserver.

Storebrand Livsforsikring

Pr. 01.06.2016 Flytting av Herøya Industripark AS

67.538.785

Det var ingen flyttinger av individuelle fripoliser

NOTE 28

Fastsettelse av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Virkelig verdi fastsatt ved rapporteringstidspunkt klassifisert i henhold til nivå:

FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET (tall i 1 000 kr.)	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke -observerbare forutsetninger	Totalt per 31.12.16
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Eiendeler				
Aksjer og andeler				
- Aksjefond	6 958 462	0	0	6 958 462
- Private Equity Fond	0	0	1 218 021	1 218 021
Sum aksjer og andeler i aksjefond	6 958 462	0	1 218 021	8 176 483
Obligasjoner				
- Stat og statsgaranterte obligasjoner	373 243	195 093	0	568 336
- Obligasjoner med fortrinnsrett (OMF'er)	0	384 367	0	384 367
- Kommuner og kommunegaranterte obligasjoner	0	560 297		560 297
- Finans- og foretaksobligasjoner	0	3 594 913	0	3 594 913
- Obligasjonsfond	0	327 846	0	327 846
Sum obligasjoner og andeler i obligasjonsfond	373 243	5 062 516	0	5 435 759
Finansielle derivater				
Valutasikringskontrakter	0	-17 988	0	-17 988
Sum finansielle derivater	0	-17 988	0	-17 988
Sum finansielle instrumenter til virkelig verdi	7 331 705	5 044 529	1 218 021	13 594 255

NOTE 29

Finansiell risiko

Pensjonskassen har fra og med 1.1.2008 satt ut forvaltningen av investeringsporteføljen til Hydro Kapitalforvaltning AS. Forvaltningsmandatet gir retningslinjer for allokering til finansielle instrumenter og eksponering i forhold til benchmark. I tillegg til benchmark er det definert grenseverdier rundt benchmark for å ha rom for markedsbevegelser, samt å kunne gjøre tilpasninger i porteføljen over tid i markedet da Hydro Kapitalforvaltning AS søker å unngå å gjøre tilpasninger i porteføljen som er ugunstige i forhold til markedsbetingelsene. Administrasjonen i Pensjonskassen mottar finansrapporter fra forvaltningen på månedlig basis. Styret informeres månedlig. Finansrapporteringen til ledelsen og styret inneholder beholdningsoversikt og avkastning for de forskjellige finansielle klassene. I tillegg utføres det som minimum månedlige stresstester hvor nivå på bufferkapital i forhold til en definert stresstest og underliggende kapitalkrav måles. Dette er også inkludert i rapporteringen til ledelsen og styret.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at Pensjonskassen blir påført tap dersom en motpart ikke oppfyller sine finansielle forpliktelser. Kredittrisiko for Pensjonskassen oppstår som følge av obligasjonsinvesteringer og valutasikringskontrakter. Pensjonskassens kredittrisiko styres ut fra interne mandater som gir rammer for eksponering både i størrelse og mot utsteder.

Pensjonskassen håndterer kreditt risiko gjennom oppfølging av investeringsmandatet hvor det er definert grenser for eksponering. Risikoeksponeringen måles og vurderes månedlig. Kreditt risiko reduseres gjennom diversifisering, god kredittverdighet hos motparten og begrensninger i forhold til aggregert kreditt eksponering mot hver enkelt motpart.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for at verdier på finansielle eiendeler reduseres som følge av uventet og ugunstig markedsbevegelse i renter og valutakurser.

Pensjonskassen måler markedsrisiko ved månedlig å utføre stresstester. I tillegg beregner Pensjonskassen effektene basert på Finanstilsynets Stresstest I. Resultat av stresstestene rapporteres periodisk til Styret, minimum kvartalsvis.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen er risikoen for ikke å kunne møte sine økonomiske og finansielle forpliktelser til avtalt tid. Risikoeksponering i forhold til likviditet oppstår som følge av investeringer som er vanskelig omsettelig i markedet, enten på grunn av lav etterspørsel eller lav pris, eller at markedsforholdene ikke tilsier realisasjon. Likviditetsstyringen skal ta høyde for og sikre tilstrekkelig funding til å unngå likviditetsproblemer.

Pensjonskassen har likviditetsrisiko relatert til å kunne møte pensjonsutbetalinger med midler fra den forvaltede kapitalen. Løpende pensjonsutbetalinger dekkes i stor grad av kontantstrøm fra leieinntekter, kupongrenter og utbytter. For å møte et likviditetsbehov utover det som genereres løpende fra porteføljene er det i de underliggende forvaltningsmandatene avtalt realisasjonstid. Likviditetsrisikoen for direkte investeringer i aksje- og rentemarkedet vil være reflektert i markedsforholdene. I forvaltningsmandatet er det krav om forsvarlig likviditet til å dekke antatte forpliktelser og utbetalinger. Forsvarlig likviditet dekkes blant annet gjennom en spesifisert andel av statspapirer.

NOTE 30 Kreditt risiko

Obligasjonsporteføljen

Pensjonskassens obligasjonsportefølje er hovedsaklig investert i det norske obligasjonsmarkedet. I tillegg er det investert i tre utenlandske kredittfond og ett statsobligasjonsfond. Kreditt risikoen er analysert for de enkelte verdipapirene som inngår i den totale obligasjonsporteføljen. De utenlandske kredittfondene er klassifisert som ikke ratet.

Rentebærende verdipapirer er klassifisert til virkelig verdi over resultatet.
Ratingklasser er basert på Standard & Poors.

(tall i 1 000 kr.)

Rating	AAA		AA		A	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Offentlig sektor	820 194	881 696	135 768	195 093	30 000	32 148
Finansinstitusjoner	275 339	301 456	231 800	235 535	1 378 504	1 463 339
Andre utstedere	0	0	0	0	202 720	203 659
Sum	1 095 532	1 183 153	367 568	430 628	1 611 223	1 699 145

(tall i 1 000 kr.)

Rating	BB		BBB		Ikke ratet	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Offentlig sektor	0	0	0	0	525 994	550 419
Finansinstitusjoner	31 272	32 269	149 338	153 583	453 453	476 557
Andre utstedere	0	0	369 893	378 570	936 971	1 014 139
Sum	31 272	32 269	519 231	532 423	1 916 418	2 041 114

Durasjonen for obligasjonsporteføljen ved utgangen av 2016 var 3,7.
Den verdjusterte avkastningen for obligasjonsporteføljen ble 3,1 % for 2016.
Gjennomsnittlig effektiv rente for obligasjoner og sertifikater 31.12.16 var 2%.

(tall i 1 000 kr.)

Valutasikringsporteføljen	Motpartsrisiko
Nordea	-
DnBNOR	-
Sum motpartsrisiko	-

Motpartsrisiko i valutasikringsporteføljen er regulert via ISDA avtaler og generelle markedsbetingelser.

NOTE 31

Ansvarlig kapital

(tall i 1 000 kr.)

	2016	2015
Kjernekapital		
Innskutt kapital/Grunnfondsbeviskapital	535 000	535 000
Annen opptjent egenkapital	2 614 601	2 395 582
- Urealiserte kursendringer tilordnet selskapsporteføljen som er inkludert i kjernekapitalen og som i sum er positive	-483 919	-419 038
- Overfinansiert pensjonsforpliktelse		
- Goodwill og andre immaterielle eiendeler		
Sum kjernekapital	2 665 682	2 511 543
Tilleggskapital		
Ansvarlig lånekapital		
Sum tilleggskapital	0	0
Tellende ansvarlig kapital	2 665 682	2 511 543

NOTE 32

Virkning av endring i forutsetninger for forsikringsteknisk beregningsgrunnlag

(mill. kr)

Forutsetning	Endringer	Effekt på netto premiereserve
Dødelighet	-10 %	274
Uførhet	+15%	31

Tabellen viser effekten på premiereserve (i mill. kr) ved en reduksjon i dødelighet på 10 %, og ved en økning i uførehypighet på 15 %.

NOTE 33

Fordeling av forsikringsforpliktelsene

Pr. 31.12.2016	Kollektiv ordning	Fripoliser på egen balanse	Totalt
Premiereserve	7 063 951 604	4 023 405 409	11 087 357 014
Tilleggsavsetninger	287 942 592	143 779 397	431 721 990
Kursreguleringsfond			3 345 813 002
Premiefond	50 518 551		50 518 551
Pensjonistenes overskuddsfond	148 736 469		148 736 469
Sum			15 064 147 027

Kontantstrømanalyse

(tall i 1 000 kr.)	2016	2015
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalte premier	139 524	83 221
Utbetalte pensjoner og flytting av reserver	-623 884	-557 075
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinnetninger og arbeidsgiveravgift	-8 283	-7 441
Betalte driftsutgifter	-41 852	-18 981
Innbetalte inntekter fra investeringer redusert med relaterte kostnader	424 097	241 996
Endring tidsavgrensede driftsrelaterte poster	-623	-12 702
A. Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	-111 021	-270 981
Likviditet fra investeringer		
Innbetalinger ved salg av finansielle eiendeler	1 279 354	1 305 627
Utbetalinger ved kjøp av finansielle eiendeler	-785 862	-971 576
Innbetaling pantelån	0	0
Utbetalinger ved investering i fast eiendom	0	-55 994
B. Sum likviditet fra investeringer	493 492	278 057
Finansiering		
Innbetaling av kjernekapital	0	0
C. Sum likviditet fra finansieringer	0	0
Netto likviditetsendring (A+B+C)	382 470	7 075
+ Likviditetsbeholdning 01.01	263 660	256 585
= Likviditetsbeholdning 31.12	646 130	263 660

- 'Likviditetsbeholdning' i kontantstrømoppstillingen omfatter bare ordinære bankinnskudd. Ordinære bankinnskudd er presentert i 'Kasse, bank' i selskapsporteføljen og under 'Andre finansielle eiendeler' i kollektivporteføljen. Dette er ikke rene balanselinjer for ordinære bankinnskudd. Det vil derfor ikke være mulig å avstemme likviditetsbeholdning i kontantstrømoppstilling direkte mot balanse.

AKTUARFIRMAET LILLEVOLD & PARTNERS AS

Aktuar Pål Lillevold

Aktuar Johann Despriée

Aktuarberetning

Til styret i Norsk Hydros Pensjonskassen.

Aktuaren skal sørge for at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte. I henhold til dette har aktuaren vurdert den forsikringstekniske situasjon for pensjonskassen pr. 31.12.2016.

Etter vår vurdering er de forsikringstekniske avsetninger i balansen pr. 31.12.2016 fastsatt i samsvar med gjeldende lov og regler.

Det forsikringstekniske oppgjør pr. 31.12.2016 er basert på data mottatt fra pensjonskassen.

I premiereserve er det til sammen avsatt 11.087 millioner kroner. For porteføljen av aktive og løpende pensjonister er administrasjonsreserven beregnet som et påslag på netto premiereserve med 2,15 %. For fripoliser på egen balanse utgjør administrasjonsreserven 4,3% av netto reserven.

Pensjonskassen benytter dødelighetsgrunnlag i kollektiv pensjonsforsikring (K2013) med virkning fra 1. januar 2014.

Teknisk resultat for 2016 utgjør 330 millioner kroner og fordeles slik:

Administrasjonsresultat	7 millioner kroner
Risikoresultat	38 millioner kroner
Renteresultat	255 millioner kroner
Premie for avkastningsgaranti	30 millioner kroner

I forbindelse med årsoppgjøret for 2016 har styret i pensjonskassen besluttet å overføre 19 millioner kroner til risikoutjevningsfondet; av gjenstående teknisk resultat er 149 millioner kroner overført til pensjonistenes overskuddsfond, 39 millioner kroner er overført til premiefondet, 68 millioner kroner er overført til fripoliser på egen balanse og 56 millioner kroner overføres til opptjent egenkapital.

Oslo, 23. mars 2017

For Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS

KPMG AS
Sørkedalsveien 6
Postboks 7000 Majorstuen
0306 Oslo

Telephone +47 04063
Fax +47 22 60 96 01
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til styret i Norsk Hydros Pensjonskasse

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Norsk Hydros Pensjonskasses årsregnskap som viser et totalresultat på kr 240 946 308. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner

Offices in:

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Alfa	Finnsnes	Molde	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodø	Knarvik	Sandnessjøen	Lynset
Drammen	Kristiansand	Stavanger	Alesund

nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo 23. mars 2017
KPMG AS

Geir Moen

Geir Moen
Statsautorisert revisor

STYRET

Bakerst fra venstre: Pål Sunde, eksternt medlem, Kolbjørn Havnes, Peik Norenberg, styrets formann, Rolf Arnesen, Lars Petter Hanssen, observatør, Bjørn Øvstetun, Nicole M. Trangsund, Rolf Solvold.

ADMINISTRASJONEN

Bakerst fra venstre: Ole Petter Gjerde, daglig leder, Per Arne Myhre, Nina Evjen, Marit Bertine Aas Haugerud, Anne-Lise Johansen. (Begge foto: Ole Johan Sagafos).

Norsk Hydros Pensjonskasse

Drammensveien 264
N-0240 Oslo

Tlf: +47 22 53 81 00
www.hydro.com

Grafisk produksjon og trykk: Follotrykk as
© Hydro 2017

HYDRO